

IN MEMORIAM FRANS REMERY

Frans Remery overleed volkomen onverwacht op 1 december 2021. Precies op die dag verscheen het boek *Bruggen over de Maas*, waaraan Frans een allesbepalende bijdrage heeft geleverd. Zijn aanpak was kenmerkend: sympathiek en enthousiasmerend, wat ook gold voor zijn indrukwekkende carrière. In deze bijdrage geven enkelen blijk van hun ervaringen met Frans in zijn werkzame leven.

FRANS ALS RIJKSWATERSTATER, WERKTUIGBOUWKUNDIG SPECIALIST IN EEN CIVIELE (BRUGGEN)OMGEVING

De carrière van Frans kenmerkt zich door een enorme ontwerp- en adviesbetrokkenheid en ervaring met alle mogelijk denkbare werktuigbouwkundige projecten en installaties. Veel vraagstukken ontstonden in een civiele/waterbouwkundige omgeving. Denk bijvoorbeeld aan beweegbare bruggen, sluisen, stormvloedkeringen en gemalen. Het waren er onnoemelijk veel en zodoende kreeg Frans een unieke en brede ervaring in al deze werktuigbouwkundige vraagstukken. Vaak vroegen externe partijen hem om advies.

Frans was intelligent, bescheiden en zoals gezegd zeer deskundig. Binnen afdelingen waaraan hij leiding gaf, wist hij zijn medewerkers, veelal uitgesproken specialisten, op rustige wijze, evenwichtig en beslist aan te sturen. Hij wist conflicten voor te blijven en was een leider die boven de partijen stond en zaken vanuit zijn inhoudelijke kennis en ervaring evenwichtig en overtuigend kon presenteren. Frans wist zijn mening goed en duidelijk te formuleren en was bedreven in het schrijven van rapporten en notities die hij in één keer helder op papier wist te zetten. Zeker handig in de beginjaren toen er nog geen digitale tekstverwerkers waren die het wijzigen van teksten vereenvoudigden.

Dankzij zijn unieke ervaring is hij ook bij zeer veel internationale projecten betrokken geweest en werd zijn medewerking gevraagd door overheden, leidende ingenieursbureaus en het bedrijfsleven. Rijkswaterstaat ondersteunde met haar ervaring in die tijd het Nederlandse bedrijfsleven vanuit een bepaald nationaal belang. Enkele van de vele projecten: Nak Dong, Seamangeum en Incheon Zuid-Korea, Stormvloedkering Sjanghai, scheepspassages en stuwdammen in de Narmada rivier India, maar ook projecten in Europa zoals de stormvloedkering in Venetië en sluisen in Canal Seine Nord. Via de beweegbare bruggen is bij Frans zijn liefde voor de bruggenbouw ontstaan die hij vooral na zijn pensionering heeft uitgebouwd tot zijn vele activiteiten en publicaties voor de Nederlandse Bruggenstichting.

Frans is in 1965 afgestudeerd als werktuigbouwkundig ingenieur in Delft. Na dienstverbanden bij Werkspoor, Kon. Luchtmacht, Rijkswaterstaat in Zaïre kwam hij in 1971 bij Rijkswaterstaat Directie Bruggen in dienst. Bij deze dienst was hij werkzaam van 1971 tot 1990 en bij de Bouwdienst tot 2004. In de periode van 1977 tot 1990 waren wij collega's, Frans bij de afdeling werktuigbouw waar hij vanaf 1983 leiding aan gaf en ondergetekende bij de afdeling staalbouw. Beide afdelingen vielen onder dezelfde hoofdafdeling Staal-Mechanisch-Elektro.

De eerste vijf jaar werkte hij als projectingenieur, voornamelijk belast met theoretische ondersteuning en coördinatie van ontwerp en berekeningen van beweegbare keringen, aanleginrichtingen, werktuigkundige installaties van schut- en spuisluisen en gemalen.

Van 1976 – 1986 was hij als projectleider Ontwerp, belast met ontwerp en aanbesteding van alle werktuigbouwkundige installaties voor het overdekte Marinedok te Den Helder. Vervolgens raakte hij betrokken bij het bewegingssysteem van de schuiven in de Stormvloedkering Oosterschelde.

Hij verleende medewerking aan het ontwerp van bijzondere vaartuigen zoals het verdichtingsschip *Mytilus* en het hefschip *Ostrea*. Het werd een project van wereldfaam waar de omhoogstekende bewegingswerken/hydraulische cilinders het werk een beeldbepalende aanblik gaven.

Van 1983 – 1990 was Frans hoofd van de afdeling mechanisch/werktuigbouw bij de Directie Bruggen. Afdeling werktuigbouw was een grote afdeling met meer dan 80 medewerkers.

Projecten waar wij samen aan hebben gewerkt waren naast het Marine Dok in Den Helder onder meer het Narmade project in India. De bouw van vier stuwdammen moesten de binnenlanden van India ontsluiten terwijl de scheepvaart mogelijk moest blijven. In één geval moest zelfs een hoogteverschil van 100 meter worden overbrugd. Wij ondersteunden als Nederlandse overheid met haar toenmalige kennis ten aanzien van sluisen en bewegingswerken, ingenieursbureau DHV die deze studie had aangenomen. Een laatste werk waar wij samen bij betrokken waren, zijn de Oranje-/Prins Willem Alexandersluisen in Amsterdam naar het Buiten IJ. Voor de deuren hebben wij de toepassing van hydrovoeten erdoor gedrukt. De hydrovoeten onder de schuifdeuren zorgden ervoor dat de deur op een waterfilm, onder druk ingespoten, kon worden geopend en gesloten. In 1990 ging de Directie Bruggen over in de Bouwdienst. Frans was van 1990 – 2004 hoofd afdeling Specialisten Werktuigbouw. Projecten uit die tijd zijn onder meer geweest: hydro krachtcentrales in de Rijn en de Maas, reconstructie bolscharnier Maeslandkering, projectmanager renovatie sluisen IJmuiden.

Frans heeft vanuit zijn specialisme zeer veel advieswerk geleverd, nationaal en internationaal, deelgenomen aan circa 40 werkgroepen en commissies, vele voordrachten en cursussen verzorgd alsmede talrijke publica-

ties. Voor al zijn werk is hij in 2004 benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau. Met hem is een onnoemelijke hoeveelheid unieke kennis en ervaring verloren gegaan. Hij heeft vele ontwikkelingen, innovaties en unieke ontwerpen en oplossingen op zijn naam staan.

ir. C.Q Klap

FRANS ALS BESTUURSLID

Frans heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de Bruggenstichting en is vanaf het eerste begin bij vele facetten ervan betrokken geweest en hij is dat tot het eind toe gebleven.

Vanaf 8 juli 1997 vervulde hij de functie van secretaris. Toen op 26 januari 2001 de toenmalige voorzitter Charles Vos plotseling overleed, heeft hij het voorzitterschap waargenomen totdat in 2002 Rutger Smook als voorzitter werd benoemd.

Oud bestuurslid Hein Klooster merkt op: “Doordat Frans en ik bij de Bruggenstichting heel veel samen hebben gedaan, zijn wij bevriend geraakt. Omdat hij een enthousiast verzamelaar van schelpen was en daarvan veel wist, heeft hij op mijn verzoek de uitgebreide schelpenverzameling van het Visserijmuseum in Breskens gedetermineerd. Daarvoor zijn wij hem veel dank verschuldigd.”

FRANS ALS REDACTIELID

Vanaf 2002 maakte Frans deel uit van de redactie van ons tijdschrift *BRUGGEN*. Hij schreef in die tijd veel artikelen over uiteenlopende zaken met betrekking tot de geschiedenis en/of de bouw van bruggen, waarbij zijn specialiteit als deskundige op het gebied van beweegbare bruggen, zeer op prijs werd gesteld. Zijn punctualiteit en het altijd nakomen van afspraken maakten hem tot een gewaardeerd redactielid. Zijn innemende persoonlijkheid en ingetogenheid maakten het werken met hem tot een genoegen. Dat Frans ook een bijzonder productief redactielid

is geweest, blijkt uit de vele artikelen die van zijn hand zijn verschenen en het aantal boeken, uitgegeven door de Bruggenstichting, waarbij hij betrokken was. Onder meer ‘De Nederlandse brug’ – 40 markante voorbeelden (2012), de ‘Canon van de Nederlandse brug’ (2016) en ‘Van bron tot zee – Bruggen over de Maas’, waarvan Frans de samensteller en leidend redacteur was.

Fred van Geest, eindredacteur

EEN PERSOONLIJKE HERINNERING

Waarde redactie,

Het laatste nummer van *Bruggen* bezorgde mij een verdrietige emotie. Die verdrietige emotie ontstond bij de mededeling van het overlijden van Frans Remery.

Frans was lid van het Managementteam van de Stormvloedkering Oosterschelde, waarvan ik vanuit de toenmalige Deltadienst destijds de projectleider was. Zijn vakkenis van de bewegingswerken en zijn beminlijke persoonlijkheid maakten hem tot een zeer gewaardeerde collega. Dat bleef zo toen ik na de ingebruikstelling van de stormvloedkering in 1986 HID werd van de directie Sluisen & Stuwen en Frans zijn werk in de directie Bruggen voortzette.

Vanaf 1990 waren we beiden werkzaam in de Bouwdienst van Rijkswaterstaat. Ook kwamen we elkaar tegen bij de Bruggenstichting, bijvoorbeeld in de context van pogingen een monumentenstatus te bereiken voor de boogbrug Vianen, en een enkele keer troffen we elkaar thuis.

Tjebbe Visser

